

ALGEMENE VERDUIDELIKENDE NOTA:

- [] Woorde in vet druk tussen vierkantige hake dui skrappings uit
bestaande verordenings aan.
- _____ Woorde met 'n volstreep daaronder, dui invoegings in
bestaande verordenings aan.
-
-

WET

Om die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997, te wysig ten einde—
sekere omskrywings te vervang;
sekere tekstuele veranderings aan te bring;
die verlenging van oortyd deur kollektiewe ooreenkoms te reguleer;
die betaling van bydraes tot voordeelfondse te reguleer;
voorsiening te maak vir die bepaling van kategorieë betaling om besoldiging te
bereken;
voorsiening te maak vir werknemers wie se dienskontrakte as gevolg van
insolvensie beëindig word om 'n skeidingsloon te ontvang;
omstandighede te bepaal waaronder gewone werkure verander kan word;
voorsiening te maak vir die aanstelling van alternatiewe lede van
georganiseerde arbeid en besigheid op die Kommissie vir
Diensvoorwaardes;
verder voorsiening te maak vir die uitreiking van nakomingsbevele;
die basis vir die berekening van rente op te klaar;
spesifieke bevoegdhede aan die Arbeidshof op te dra;
'n vermoede te skep oor wie 'n werknemer is;
loonvasstellings as sektorale vasstellings te ag; en
om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD BEPAAL deur die Parlement van die Republiek van Suid-Afrika,
soos volg:—

Wysiging van artikel 1 van Wet 75 van 1997

1. Artikel 1 van die Wet op Basiese Diensvoorwaardes, 1997 (hierna die Hoofwet genoem), word gewysig deur die omskrywing van “dienswet” deur die volgende omskrywing te vervang: 5

“**“dienswet”** ook hierdie Wet, enige ander Wet waarvan die administrasie aan die Minister opgedra is, en enige van die volgende Wette:

- (a) Die Werkloosheidversekeringswet, 1966 (Wet No. 30 van 1966);
- (b) **[die Wet op Manekragopleiding, 1981 (Wet No. 56 van 1981)] die Skills** 10
Development Act, 1998 (Wet No. 97 van 1998);
- (c) **[die Wet op Voorligting en Indiensplasing, 1981 (Wet No. 62 van 1981)]**
die Employment Equity Act, 1998 (Wet No. 55 van 1998);
- (d) die Wet op Beroepsgesondheid en Veiligheid, 1993 (Wet No. 85 van 1993);
- (e) die Wet op Vergoeding vir Beroepsbeserings en -siektes, 1993 (Wet No. 130 15
van 1993);”.

Vervanging van artikel 8 van Wet 75 van 1997

2. Artikel 8 van die Hoofwet word deur die volgende artikel vervang:

“Uitleg van dag

8. Vir die doeleindes van artikels 9 [, 10 en 11] tot 16 beteken ‘dag’ ’n tydperk van 24 uur bereken vanaf die tyd wanneer die werknemer gewoonlik begin werk, en het ‘daaglikse’ ’n ooreenstemmende betekenis.” 5

Wysiging van artikel 10 van Wet 75 van 1997

3. Artikel 10 van die Hoofwet word gewysig—

(a) deur subartikel (1) deur die volgende subartikel te vervang:

“(1) Behoudens hierdie Hoofstuk mag ’n werkgewer nie van ’n werknemer vereis of hom of haar toelaat om— 10

(a) oortyd te werk nie, behalwe ooreenkomstig ’n ooreenkoms;

(b) meer oortyd te werk nie as [—

(i) **drie uur op ’n dag; of**

(ii) tien uur in ’n week.”; 15

(b) deur die volgende subartikel na subartikel (1) in te voeg:

“(1A) ’n Ooreenkoms ingevolge subartikel (1) mag nie van ’n werknemer vereis of hom of haar toelaat om meer as 12 uur op enige dag te werk nie.”; en

(c) deur die volgende subartikel na subartikel (5) by te voeg: 20

“(6) (a) ’n Kollektiewe ooreenkoms kan die maksimum toegelate oortyd tot 15 uur per week verleng.

(b) ’n Kollektiewe ooreenkoms beoog in paragraaf (a) kan vir hoogstens twee maande in enige tydperk van 12 maande van toepassing wees.”. 25

Wysiging van artikel 27 van Wet 75 van 1997

4. Artikel 27 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (5) deur die volgende subartikel te vervang:

“(5) Alvorens ’n werknemer vir verlof ingevolge hierdie artikel betaal word, kan ’n werkgewer redelike bewys vereis van ’n geval beoog in subartikel [(1)] (2) waarvoor die verlof geneem is.”. 30

Wysiging van artikel 28 van Wet 75 van 1997

5. Artikel 28 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (2)(b) te skrap.

Invoeging van artikel 34A in Wet 75 van 1997

6. Die volgende artikel word na artikel 34 in die Hoofwet ingevoeg: 35

“Betaling van bydraes aan voordeelfondse

34A. (1) By die toepassing van hierdie artikel is ’n voordeelfonds ’n pensioen-, voorsorg-, aftree-, mediese bystand- of soortgelyke fonds.

(2) ’n Werkgewer wat enige bedrag van ’n werknemer se besoldiging aftrek vir betaling aan ’n voordeelfonds, moet die bedrag aan die fonds betaal binne sewe dae nadat die aftrekking gedoen is. 40

(3) Enige bydrae wat ’n werkgewer namens ’n werknemer aan ’n voordeelfonds moet betaal wat nie van die werknemer se besoldiging afgetrek word nie, moet aan die fonds betaal word binne sewe dae na die einde van die tydperk ten opsigte waarvan die betaling gedoen word. 45

(4) Hierdie artikel raak geen verpligting van ’n werkgewer ingevolge die reëls van ’n voordeelfonds om enige betaling binne ’n korter tydperk as dié wat by subartikel (2) of (3) vereis word, te doen nie.”.

Wysiging van artikel 35 van Wet 75 van 1997

7. Artikel 35 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (5) deur die volgende subartikel te vervang:

- “(5) (a) Die Minister kan, na oorleg met die Kommissie en NEOAR, by kennisgewing in die *Staatskoerant* bepaal of ’n bepaalde kategorie betaling, hetsy in geld of *in natura*, deel uitmaak van werknemers se besoldiging vir die doel van enige berekening ingevolge hierdie Wet gedoen. 5
- (b) Sonder om die Minister se bevoegdhede ingevolge paragraaf (a) te beperk, kan die Minister— 10
- (i) die waarde, of ’n formule vir die bepaling van die waarde, bepaal van enige betaling wat deel van besoldiging uitmaak;
- (ii) ’n maksimum of minimum waarde heg aan enige betaling wat deel van besoldiging uitmaak; en
- (iii) vir die doel van enige berekening, differensieer tussen verskillende kategorieë betaling en verskillende sektore. 15
- (c) Alvorens die Minister ’n kennisgewing ingevolge paragraaf (a) uitreik, moet die Minister—
- (i) ’n konsep van die voorgestelde kennisgewing in die *Staatskoerant* publiseer; en
- (ii) belanghebbende partye uitnooi om binne ’n redelike tydperk skriftelike vertoë oor die konsepkennisgewing voor te lê.” 20

Wysiging van artikel 37 van Wet 75 van 1997

8. Artikel 37 van die Hoofwet word gewysig deur subartikels (1) en (2) deur die volgende subartikels te vervang:

- “(1) Behoudens artikel 38 kan ’n dienskontrak wat op versoek van ’n party by die kontrak opsegbaar is, beëindig word slegs by kennisgewing van minstens— 25
- (a) een week, indien die werknemer [**vier weke**] ses maande of korter in diens was;
- (b) twee weke, indien die werknemer langer as [**vier weke**] ses maande maar nie langer as ’n jaar nie in diens was; 30
- (c) vier weke, indien die werknemer—
- (i) ’n jaar of langer in diens was; of
- (ii) ’n plaaswerker of huiswerker is wat langer as [**vier weke**] ses maande in diens was.
- (2) (a) ’n Kollektiewe ooreenkoms [**kan**] mag nie ’n tydperk van kennisgewing toelaat wat korter is as dié wat by subartikel (1) vereis word nie. 35
- (b) Ondanks paragraaf (a) kan ’n kollektiewe ooreenkoms toelaat dat die tydperk van kennisgewing van vier weke wat by subartikel (1)(c)(i) vereis word, tot nie minder nie as twee weke verkort word.”

Wysiging van artikel 41 van Wet 75 van 1997 40

9. Artikel 41 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (2) deur die volgende subartikel te vervang:

- “(2) ’n Werkgewer moet ’n werknemer wat ontslaan word weens redes gegrond op die werkgewer se bedryfsvereistes of wie se dienskontrak ten einde loop of beëindig word ingevolge artikel 38 van die Insolvensiewet, 1936 (Wet No. 24 van 1936), ’n skeidingsloon betaal gelyk aan minstens een week se besoldiging vir elke voltooide jaar aaneenlopende diens by daardie werkgewer, bereken ooreenkomstig artikel 35.” 45

Wysiging van artikel 50 van Wet 75 van 1997

10. Artikel 50 van die Hoofwet word gewysig— 50
- (a) deur subartikel (2) deur die volgende subartikel te vervang:
- “(2) ’n Vasstelling ingevolge subartikel (1)—
- (a) mag nie met betrekking tot artikels 7, [**9,**] 17(3) en (4), 25, 43(2), 44 of 48 of ’n regulasie uitgevaardig ingevolge artikel 13 gedoen word nie; en 55

- (b) mag [slegs] ten opsigte van artikel 43(1) gedoen word slegs om die indiensneming van kinders by die verrigting van adverterings-, sport-, artistiese of kulturele aktiwiteite toe te laat.”; en
- (b) deur die volgende subartikel na subartikel (2) in te voeg:
- “(2A) ’n Vasstelling ingevolge subartikel (1) kan ten opsigte van artikel 9 gedoen word slegs—
- (a) indien die werknemers se gewone werkure, rustydperke en jaarlikse verlof in die geheel gunstiger vir die werknemers is as die basiese diensvoorwaardes ingevolge artikels 9, 10, 14, 15 en 20; en
- (b) indien—
- (i) oor die vasstelling ooreengekom is in ’n kollektiewe ooreenkoms;
- (ii) die vasstelling genoodsaak word deur die bedryfsomstandighede van die sektor ten opsigte waarvan die verandering verlang word en die meerderheid werknemers in die sektor nie lede van ’n geregistreerde vakbond is nie; of
- (iii) die vasstelling op die landbousektor of die private sekuriteitsektor van toepassing is.”.

Wysiging van artikel 55 van Wet 75 van 1997

11. Artikel 55 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (6) deur die volgende subartikel te vervang: 20

- “(6) ’n Sektorale vasstelling ingevolge subartikel (1)—
- (a) mag nie ten opsigte van [artikels] artikel 7, 43(2), [of] 44 of 48 gedoen word nie;
- (b) mag [slegs] ten opsigte van artikel 43(1) gedoen word slegs om die indiensneming van kinders by die verrigting van adverterings-, sport-, artistiese of kulturele aktiwiteite toe te laat;
- (c) mag nie die beskerming verleen aan werknemers deur artikels [9 en] 17(3) en (4) en 25 of ’n regulasie ingevolge artikel 13 uitgevaardig, verminder nie; en
- (d) kan die basiese diensvoorwaardes vervat in artikel 9 wysig in die omstandighede by artikel 50(2A) beoog.”.

Wysiging van artikel 60 van Wet 75 van 1997

12. Artikel 60 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (2) deur die volgende subartikel te vervang:

- “(2) Die Minister moet daarby [twee meer lede] op die Kommissie aanwys—
- (a) [van wie] een lid en een alternatiewe lid wat deur die stemgeregtigde lede van NEOAR benoem [moet] word om die georganiseerde arbeid te verteenwoordig;
- (b) [van wie] een lid en een alternatiewe lid wat deur die stemgeregtigde lede van NEOAR benoem [moet] word om die georganiseerde besigheid te verteenwoordig.”.

Wysiging van artikel 68 van Wet 75 van 1997

13. Artikel 68 van die Hoofwet word gewysig deur die volgende subartikel na subartikel (1) in te voeg:

- “(1A) ’n Arbeidsinspekteur kan poog om ’n skriftelike onderneming deur die werkgewer te kry om subartikel (1) na te kom deur—
- (a) ’n vergadering te hou met die werkgewer of ’n verteenwoordiger van die werkgewer; of
- (b) ’n dokument in die voorgeskrewe vorm aan die werkgewer te beteken.”.

Wysiging van artikel 69 van Wet 75 van 1997

14. Artikel 69 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (3) deur die volgende subartikel te vervang:

- “(3) (a) ’n Arbeidsinspekteur moet ’n afskrif van die nakomingsbevel aan die werkgewer daarin genoem, [lewer] beteken, en aan elke werknemer wat daardeur geraak word [of, indien] tensy dit onuitvoerbaar is, en aan ’n verteenwoordiger van die werknemers.

(b) Die versuim om 'n afskrif van 'n nakomingsbevel ingevolge paragraaf (a) aan enige werknemer of enige verteenwoordiger van werknemers te beteken, maak nie die bevel ongeldig nie."

Wysiging van artikel 70 van Wet 75 van 1997

15. Artikel 70 van die Hoofwet word gewysig deur paragraaf (d) deur die volgende paragraaf te vervang: 5

“(d) daardie bedrag deur die werkgewer aan die werknemer verskuldig is vir langer as 12 maande vanaf die datum waarop 'n klage deur of namens die werknemer by 'n arbeidsinspekteur ingedien is of, indien geen klage ingedien is nie, die datum waarop 'n arbeidsinspekteur eerste probeer het om 'n skriftelike onderneming deur die werkgewer ingevolge artikel 68 te verkry.” 10

Wysiging van artikel 73 van Wet 75 van 1997

16. Artikel 73 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (3) te skrap.

Wysiging van artikel 74 van Wet 75 van 1997

17. Artikel 74 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (2) deur die volgende subartikel te vervang: 15

“(2) Indien 'n werknemer verrigtinge weens onbillike ontslag instel, kan die Arbeidshof of die arbiter wat die aangeleentheid aanhoor, ook enige eis aanhoor vir 'n bedrag wat ingevolge hierdie Wet aan daardie werknemer verskuldig is, indien— 20

- (a) die eis ooreenkomstig artikel 191 van die Wet op Arbeidsverhoudinge, 1995, verwys word;
- (b) die bedrag nie vir langer as een jaar voor die ontslag deur die werkgewer aan die werknemer verskuldig [is] was nie; en
- (c) geen nakomingsbevel gemaak is nie en geen ander regsverrigtinge ingestel is nie om die bedrag te verhaal.” 25

Vervanging van artikel 75 van Wet 75 van 1997

18. Artikel 75 van die Hoofwet word deur die volgende artikel vervang:

“Betaling van rente

75. 'n Werkgewer moet rente aan enige persoon aan wie 'n betaling gedoen moes gewees het, betaal teen die rentekoers voorgeskryf ingevolge artikel 1 van die Wet op die Voorgeskrewe Rentekoers, 1975 (Wet No. 55 van 1975), op enige bedrag wat ingevolge hierdie Wet verskuldig en betaalbaar is.” 30

Invoeging van artikel 77A in Wet 75 van 1997 35

19. Die volgende artikel word na artikel 77 van die Hoofwet ingevoeg:

“Bevoegdhede van Arbeidshof

77A. Behoudens die bepalinge van hierdie Wet kan die Arbeidshof enige gepaste bevel maak, met inbegrip van 'n bevel—

- (a) om, op aansoek deur die Direkteur-generaal ingevolge artikel 73(1) of 73(2), 'n nakomingsbevel ingevolge hierdie Wet uitgereik 'n bevel van die Arbeidshof te maak; 40
- (b) om die laat indiening van enige dokument by, of die laat verwysing van enige geskil na, die Arbeidshof te kondoneer;
- (c) om, op appèl deur die werkgewer ingevolge artikel 72, 'n bevel wat ingevolge artikel 71(3) deur die Direkteur-generaal gemaak is, in geheel of gedeeltelik te bekragtig, te wysig of tersyde te stel; 45
- (d) om die verrigting of beweerde verrigting van enige werksaamheid waarvoor ingevolge hierdie Wet voorsiening gemaak word of enige

- handeling of versuim deur enige persoon of liggaam ingevolge hierdie Wet, op enige regtens toelaatbare gronde te hersien;
- (e) om, ingevolge artikel 77(3), 'n vasstelling te maak wat hy redelik ag oor enige aangeleentheid rakende 'n dienskontrak, welke vasstelling 'n bevel vir spesifieke verrigting, 'n toekenning van skadevergoeding of 'n toekenning van vergoeding kan insluit; 5
- (f) om 'n boete op te lê ooreenkomstig Bylae Twee by hierdie Wet of vir enige oortreding van enige bepaling van hierdie Wet waarvoor 'n boete opgelê kan word; en
- (g) om enige aangeleentheid te hanteer wat nodig is vir of bykomstig is by die verrigting van sy werksaamhede ingevolge hierdie Wet." 10

Wysiging van artikel 83 van Wet 75 van 1997

20. Artikel 83 van die Hoofwet word gewysig deur subartikel (1) deur die volgende subartikel te vervang:

- “(1) Die Minister kan, op advies van die Kommissie en by kennisgewing in die *Staatskoerant*, enige kategorie persone in die kennisgewing vermeld— 15
- (a) as werknemers beskou vir die doeleindes van die geheel of 'n deel van hierdie Wet, enige ander dienswet as die Werkloosheidsversekeringswet, 1966 (Wet No. 30 van 1966), of enige sektorale vasstelling [beskou];
- (b) as bydraers beskou vir doeleindes van die geheel of 'n deel van die Werkloosheidsversekeringswet, 1966 (Wet No. 30 van 1966).” 20

Invoeging van artikel 83A in Wet 75 van 1997

21. Die volgende artikel word na artikel 83 van die Hoofwet ingevoeg:

“Vermoede oor wie 'n werknemer is

- 83A.** (1) Totdat die teendeel bewys is, word daar vermoed dat 'n persoon 25
wat werk vir, of dienste lewer aan, enige ander persoon, ongeag die vorm van die kontrak, 'n werknemer is, indien enige een of meer van die volgende faktore aanwesig is:
- (a) Die wyse waarop die persoon werk, is onderhewig aan die beheer of leiding van 'n ander persoon; 30
- (b) die persoon se werkure is onderhewig aan die beheer of leiding van 'n ander persoon;
- (c) in die geval van 'n persoon wat vir 'n organisasie werk, maak die persoon deel van daardie organisasie uit;
- (d) die persoon het oor die afgelope drie maande gemiddeld minstens 40 35
uur per maand vir daardie ander persoon gewerk;
- (e) die persoon is ekonomies afhanklik van die ander persoon vir wie daardie persoon werk of dienste lewer;
- (f) die persoon word deur die ander persoon van bedryfsgereedskap of werktoerusting voorsien; of 40
- (g) die persoon werk vir of lewer dienste aan net een persoon.
- (2) Subartikel (1) is nie van toepassing nie op enige persoon wat meer verdien as die bedrag wat die Minister ingevolge artikel 6(3) van hierdie Wet bepaal.
- (3) Indien 'n voorgestelde of bestaande werkreëling persone raak wat 45
bedrae verdien gelyk aan of minder as die bedrae wat die Minister ingevolge artikel 6(3) bepaal, kan enige van die kontrakterende partye die KVBA nader vir 'n adviserende toekenning oor die vraag of die persone wat by die reëling betrokke is, werknemers is.”

Wysiging van artikel 87 van Wet 75 van 1997

50

22. Artikel 87 van die Hoofwet word gewysig deur die volgende subartikel by te voeg:

“(4) 'n Goeie praktykkode wat ingevolge hierdie artikel uitgereik is, kan bepaal dat die kode in aanmerking geneem moet word by die toepassing of uitleg van enige dienswet.”

Wysiging van Bylae 3 van Wet 75 van 1997

23. Bylae 3 van die Hoofwet word hierby gewysig—

(a) deur item 9 deur die volgende item te vervang:

“Loonvasstellings

9. (1) 'n Loonvasstelling en enige wysing van 'n loonvasstelling wat 5
 ingevolge artikel 15 van die Loonwet, 1957, gedoen is, wat onmiddellik
 voor die inwerkingtreding van [hierdie Wet] die Wysigingswet op Basiese
Diensvoorwaardes, 2002, van krag was (hierna 'n 'loonvasstelling'
genoem), word geag 'n sektorale vasstelling te wees wat in
ooreenstemming met artikel 55 van hierdie Wet gedoen is [bly van krag vir
die geldigheidsduur daarvan ingevolge artikel 18 van daardie Wet, en
kan verleng of gewysig word asof daardie Wet nie herroep is nie]. 10

(2) Enige bepaling in 'n loonvasstelling wat 'n minimum termyn of
 diensvoorwaarde voorskryf, word geag 'n basiese diensvoorwaarde te wees
 soos in artikel 1 van hierdie Wet omskryf. 15

(3) Die Minister kan enige loonvasstelling in ooreenstemming met
 Hoofstuk Agt van hierdie Wet wysig, intrek, opskort, ophelder of regstel.

(4) Die bepalings van 'n loonvasstelling kan in ooreenstemming met
 Hoofstuk Tien van hierdie Wet afgedwing word.

(5) Enige vervolging rakende 'n oortreding van of versuim om te voldoen 20
 aan 'n bindende loonvasstelling of vrystellingsertifikaat gedurende die
 tydperk van 1 November 1998 tot die inwerkingtreding van die
 Wysigingswet op Basiese Diensvoorwaardes, 2002, welke vervolging
 begin het voor of binne drie maande na die datum van inwerkingtreding van
 die Wysigingswet op Basiese Diensvoorwaardes, 2002, moet ingevolge die 25
 Loonwet, 1957, gehanteer word asof die Loonwet, 1957, nie herroep is nie.

(6) Die Direkteur van Openbare Vervolgings met jurisdiksie word geag
 'n sertifikaat ingevolge artikel 23(3)(a) van die Loonwet, 1957, uit te gereik
 het ten opsigte van enige oortreding of versuim in subitem (5) beoog ten
 opsigte waarvan geen vervolging begin het nie binne drie maande na die
 datum van inwerkingtreding van die Wysigingswet op Basiese 30
 Diensvoorwaardes, 2002.”; en

(b) deur item 10 deur die volgende item te vervang:

“Vrystellings van loonvasstelling

10. 'n Vrystellingsertifikaat wat ingevolge artikel 19 van die Loonwet, 35
 1957, ten opsigte van 'n loonvasstelling toegestaan is, wat onmiddellik
 voor die inwerkingtreding van hierdie Wet van krag was, word geag
 ingetrek te wees ses maande na die datum van inwerkingtreding van die
Wysigingswet op Basiese Diensvoorwaardes, 2002 [bly van krag vir die
geldigheidsduur van die vasstelling of totdat dit ingevolge artikel 19(5)
van daardie Wet ingetrek word, asof daardie Wet nie herroep is nie].”. 40

Kort titel en inwerkingtreding

24. Hierdie Wet heet die Wysigingswet op Basiese Diensvoorwaardes, 2002, en tree
 in werking op 'n datum wat die President by proklamasie in die *Staatskoerant* bepaal.